

**Alliance Française Deventer
Cursus Filosofie 2022
docent: Jaap Gruppelaar**

Montaigne (1533-1592) en Nietzsche (1844-1900):

desillusie en blijdschap.

Filosofie is een bij uitstek talig cultuurfenomeen, maar stromingen in de filosofie houden zich niet aan taal- (of lands)grenzen. Franse filosofen gaan in elk geval graag vreemd aan gene zijde van de Rijn. Het verhaal van de Franse filosofie laat zich dan ook niet vertellen zonder aandacht te besteden aan enkele Duitse 'maîtres-penseurs'. Eertijds maakten Hegel en Marx furore in Frankrijk, nu zijn dat Nietzsche en Heidegger. Maar Nietzsche is een geval apart, hij oefent in Frankrijk invloed uit met een filosofie die hij, naar eigen zeggen, met de Franse slag ontwerpt naar het voorbeeld van de soevereine scepsis van de essayist Michel de Montaigne.

Deze cursus gaat over de bijzondere verwantschap van Montaigne en Nietzsche. Groot is de afstand in de tijd, toch kunnen zij voor wapenbroeders doorgaan: beiden bestrijden elke vorm van dogmatisme en wel zo radicaal dat ook de eigen filosofie aan ontwrichtende scepsis ten onder dreigt te gaan. Met hun genadeloze afwijzing van menselijke illusies richten zij een ravage aan. Montaigne presenteert zijn werk als een rommeltje van losse beweringen, foute gedachten, pijnlijke observaties en malle anekdotes. Nietzsche prijst hem erom: zo moet het! Toch zijn beiden beslist niet vrij van ambitie. Een filosofisch systeem mag hun vreemd zijn, zij bieden wel degelijk een pertinente visie op hoe mensen in elkaar zitten en met elkaar omgaan. De desillusies worden er niet minder om, maar er blijkt alle reden tot blijdschap: vrolijke wetenschap.

Montaigne en Nietzsche bouwen iets op terwijl zij afbreken. We gaan na hoe dit in zijn werk gaat en wat het oplevert, uiteraard aan de hand van hun teksten. Speciale aandacht gaat uit naar hun schrijfstijl.

Bij aanvang van de cursus ontvangt u een syllabus met enkele teksten van en over Montaigne en Nietzsche.

mr. dr. Jaap Gruppelaar (1958) studeerde Filosofie en Geschiedenis in Nijmegen en Leuven en Nederlands Recht aan de Open Universiteit. Hij promoveerde in de filosofie.